

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De jurisdictione necessaria ad absolvendum. Caput IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

a Urban. VIII. Apof. folat. Of. fic. Lege etiam Bul. lam Greg. XIII. c. 8. de eadem hac re. b Carena l. mox citando. c De lugo de Sacr. d. 18. n. 14. dicens hac esse veriorum sententiam, citatque Suar. lego iterum The. saur. de poenis Ecclesiasticis. V. Absolvo. c. 1. d Leander de poen. Tr. 5. disp. 11. q. 6. e In Tr. de Irreg. ubi de irreg. ex prava ordinis usurpatione. f Gasp. Hur. d. 2. de irregul. diff. 1. n. 5. g Carena de Off. Inquis. p. 2. Tit. 11. §. 3. h Seelles de Inquisitione lib. 1. p. Reg. 12. 6.

2. Et quidem Urbanus a VIII. addidit committentem hoc crimen; hoc est absolventem peccata, ut etiam celebrantem Missam sine Sacerdotio, si complevit aetatis annum vigesimum, debere dari Curiae Sæculari, ut debitis poenis puniatur.

3. Nota quatuor. Primò, in Hispanica, atque aded in Sicula Inquisitione non solere poenam mortis imponi, sed alias mitiores poenas, etiam si completè, id est, audiendo peccata, & ea absolvendo. Sacramentum hoc ab ejusmodi non Sacerdote administratum fuerit.

4. Secundò nota, hunc non Sacerdotem, sic delinquentem, fieri irregularem, immò, si delictum notorium sit, etiam infamem ex Deludicens hac ego. c Sed irregularitatem hanc negat Leander, d quia non est jure expressa. Verùm ego cum distinctione loquor, ut fuscè alibi e de sententiam, ac Laicum omnino ab irregularitate libero, non verò Clericum, saltem quoad effectum.

5. Tertiò nota. Si non Sacerdos nequam se fingat Sacerdotem, nec velit usurpare officium Sacerdotis, sed ut merus Laicus, putans v. g. se Laicum, (ut certè aliqui ex vulgo satis imperiti judicant) posse moribundum absolvere à peccatis, ipsum absolvat, hic certè, ut docet cum Gaspare. Hurtado f Delugo ibidem, non incurreret irregularitatem, non solum propter bonam fidem sic operantis, sed quia ad hanc irregularitatem incurrendam e In Tr. de Irreg. ubi idem videtur consequenter dicendum quoad alias poenas) requiritur, quod non Ordinarius exerceat illum actum absolvendi, tanquam Ordinatus.

6. Quattò, Quid si quis non Sacerdos incipiat audire Confessionem, sed non confert Absolutionem, incidetne in prædictas poenas?

Respondeo, vel agis, an hic sit denuntiandus Inquisitori? vel agis, an sit poena mortis condemnandus? Si de primò, consentiunt Carena g & Seelles h debere denunciari, puniri- que poena saltem extraordinaria, quia ad idem quæsi. p. 2. Tribunal spectat cognoscere de crimine con- Tit. 11. §. 3. summato, & de attentato. Si de secundo. Se- h Seelles l. c. cum Soufa, & Freira affirmant, esse poena mortis puniendum, ubi non adest Hispanice Inquisitionis mitigatio, quam modo indicavimus. Carena autem l. c. cum Rodri- quez Acunna, & Santarello id negant. Utrà-

que sententia probabilis est, sed probabilior hæc secunda, quia cum agitur de poenis, strictior est legum interpretatio facienda. At qui solum audit peccata, & non absolvit, non dicitur strictè, & propriè administrare Sacramentum poenitentiae.

CAPUT IV.

De Jurisdictione Necessaria ad absolvendum.

§. I.

Quid ea sit?

1. Jurisdictio in communi ex Azone. Est potestas de publico introducta, cum necessitate Juris dicendi, vel æquitatis statuenda. Seu clarius. Est potestas dicendi jus, & proferendi sententiam, absolvendo à delicto, vel imponendo poenam.

2. In nostro igitur casu Jurisdictio est potestas data à legitimo Superiore (quis ille sit dicitur §. 3.) alicui Sacerdoti, per quam tanquam in suos subditos possit dictus Sacerdos reducere in actum eam potestatem absolvendi à culpis, & poenitentias injungendi, quam habet in Ordine Sacerdotii.

3. Hanc Jurisdictionem, quam potestatem Clavium appellare solemus, esse ad absolvendum necessariam, atque aded nequaquam valere Absolutionem sine illa, nimis disertè docet i Trid. Id autem rectè CHRISTUS Dominus instituit, quia hoc Sacramentum Poenitentiae conveniens fuit, ut exerceretur per modum Judicii, in quo non valet sententia, nisi à Judice Jurisdictionem habente feratur. Considero igitur ego potestatem Ordinis esse, tanquam gradum Doctoratus, per quem fit homo habilis in actu primo ad exercendum Officium Judicis, potestatem verò Jurisdictionis (addita approbatione, de qua in cap. sequenti) esse perinde, ac Munus ipsum Judicis datum à Superiore, per quod fit in actu secundo Judex, habens jus judicandi, id est, vel absolvendi, vel puniendi. Lege Suar. h aliosque. Sac. q. 16

4. Porro ex eo, quod Jurisdictio est necessaria, sequitur, Sacerdotem simplicem, id est eum, cui nondum collata est, nulliter absolvere. Pan. d. 55. sec. 2.

At

5. Respondeo, In iure suspendi ab officio, id est, à Confessionibus, & à celebratione Missæ, Per suspensionem ferendam, a non vero lata sententiæ. Non fieri irregularem, merito docet Delugo, b quia irregularitas (adde) & aliæ pœnæ cap. præcedenti dictæ, sunt contra non Sacerdotem, at hic, de quo loquimur, jam Sacerdos est.

§. II.

In quonam consistat ordinaria iurisdictio absolvendi à peccatis?

1. Non obstantibus in præcedenti §. explicatis, tres sunt casus, in quibus simplex Sacerdos ob solvere ritè potest. Primus, si ad ipsum accedat pœnitens solis peccatis venialibus laborans. Secundus, si ad eundem accedat, habens sola mortalia, alias legitime directè absoluta. Tertius, si urgeat necessitas ea, quam infra latè explicabimus.

Hanc tertiam potestatem concessit ex communi sententiâ simplici Sacerdoti pia Mater Ecclesia. Secundam vero, & primam, licet Vasq. c contendat datam illi esse immediatè à Christo Domino in Ordinatione Sacerdotis, atque adeò esse hanc potestatem irribitam in potestate Ordinis, tamen probabilissimum est, eam dari ab Ecclesia, nam propterea potest illam tollere Summus Pontifex, non verò inferior Prælati, cum ea sit concessa à Superiorum omnium.

2. At verò loquentes absolute de Iurisdictione Absolvendi à mortalibus, de qua deinceps sermo semper erit, Primò eam in Summo Pontifice pro toto orbe residere, & quidem à nullo limitabilem, quia illam accepit à Christo Domino, nimis stolidus esset, qui negaret.

3. Secundò, Episcopus in sua Diocesi habet etiam Iurisdictionem Ordinariam, & quidem verosimilius immediatè à Summo Pontifice.

4. Tertio, Parochus in sua Parochia. Vide num. 13.

5. Quarto, Abbates, Prioresque proprium territorium habentes, gaudent etiam Iurisdictione quasi Episcopali in illo territorio. Huc item reducuntur Cardinales in Ecclesiis sui Tituli.

Tamburinus de Sacramentis.

6. Quintò, Legati, seu Nuncios Apostolici in sua Provincia.

7. Sextò, Prælati Regulares in suos subditos, puta Generalis Provincialis, Superior localis.

8. Septimò, Archiepiscopus in Diocesi sui Suffraganei, sed solum e quando eam actu e Suar. d. 25. de Pœn. visitat, quare tunc solum poterit audire Confessiones, sicuti, & assistere Matrimonii subditorum sui suffraganei. Quando autem actu non visitat, solum tunc poterit, quando in iustè suffraganeus Episcopus absolutionem denegaret.

9. Octavò, Vicarius Generalis Episcopi habet etiam Iurisdictionem ordinariam, non solum pro foro externo, sed etiam pro foro Sacramentali, hoc est, in administratione Sacramentorum, sed vivente suo Episcopo dicitur taxat; nam eo mortuo, vel amoto ab officio, vel ejus iurisdictione suspensa per censuras, cessat, vel suspenditur, & Vicarii iurisdictio.

10. Nonò denique, Vicarius Capituli, se de Vacante, eandem iurisdictionem habet, quia Capitulum succedit Episcopo in omni eo, quod spectat ad iurisdictionem.

An prædicti Vicarii Episcoporum, vel Capituli hanc iurisdictionem, ut & ad casus reservatos, habeant ex concessione Generali Vicariatus? dicam h infra.

11. Vicarios foraneos nulla ejusmodi iurisdictione gaudere, te non ignorare puto, licet etiam, nec Abbatissam pro suis Monialibus, nam hæc non habet propriam iurisdictionem, sed solum domesticam gubernationem, ut rectè notat Thomas Hurtadus.

An prædicti suam hanc ordinariam iurisdictionem possint aliis delegare?

12. Prædicti omnes, & sint Sacerdotes, possunt suis Ministrare Sacramentum Pœnitentiæ, & item possunt, etiam si Sacerdotes non sint, aliis Sacerdotibus suam potestatem delegare. Regula enim generalis est, eum, qui potestatem habet ordinariam, eandem posse aliis delegare.

13. Dices. Ergo Parochus poterit dare licentiam simplici Sacerdoti, ut ministrat suis Parochianis hoc Sacramentum. Respondeo? Nego consequentiam, nam ad hoc Sacra-

H men-

a Lege Theol. de pœn. Eccl. dist. p. 2. V. Absol. c. 2. b Delugo de pœn. d. 15. n. 14. fins.

c Vasq. de Pœn. q. 93. art. 1. d. 6. d Delugo de Pœn. d. 18. n. 4. c. 49. d. 6. Coninck de Pœn. d. 8. n. 17. Hurad. de Pœn. d. 10. diff. 10.

ar. d. de Pa. sec. 3. minck sacr. h. ub. 2. orsa d. y. q. 16. 2. ugo de d. 15. 2.

e Suar. d. 25. de Pœn. nit. sec. 1. n. 13. c. 14. Barb. de Pœn. Ep. p. p. Tit. 4. nu. 47. f Barb. l. c. g nu. 24. g Sanchez l. c. matr. d. 29. h Infra in Tr. de cœn. sib. refer. vatis. c. 10. s. unico, à nu. 9. i Th. Hurt. l. mox citando n. marginali 2022.

mentum administrandum, præter jurisdictionem, requiritur Approbatio Episcopi, de qua latè mox. Parochus ergo potest quidem suam jurisdictionem delegare a hanc enim potestatem habuit à Sacro b Textu, neque ea fuit unquam revocata, sed quia non potest approbare, (hoc enim pertinet ex Tridentino ad Episcopum, ut paulò post videbimus) ideo non potest simplici Sacerdoti dare completam potestatem administrandi hoc Sacramentum, ne pro Parochianis quidem suis. Non ergo sequi possum aliquos e affirmantes, etiam post Tridentinum, posse; Sequi, inquam, non possum, quia saltem usus antiquus, quo nemo, quantum scire possum, ex Parochis hanc potestatem sibi vendicat, interpretatio est tacita, ea ipsos carere.

Dixi, *Simplici Sacerdoti*, nam, an alteri Parocho, quæram mox.

14. Illud hic obiter scito, quando Episcopus tibi confert licentiam audiendi Confessiones, duo tibi conferre, nimirum jurisdictionem, & approbationem, nisi expressè explicet se unam dare, & non alteram. Ratio est, quia illud (confero, seu do tibi licentiam) utrumque involvit.

§. III.

Explicatur distinctus, quibusnam prædicti possint ministrare hoc Sacramentum.

1. Quoniam dictum est, prædictos posse suis subditis ministrare Poenitentiae Sacramentum, inquirimus in præsentia, Equisnam sit existimandus subditus in hac materia?

Habitationem permanentem habentes?

2. Dico, certum esse, eos, qui in hac Diocesi, vel Parochia habent domicilium originis, & habitationis, hoc est, eos, qui hic nati sunt, & hic permanenter habitant, esse in hac materia subditos hujus Episcopi, vel hujus Parochia, & ab his posse illos recipere Sacramenta, & consequenter absolutionem, Patet, quia hi sunt maxime subditi.

3. Quid si hæc duo, hoc est nativitas, & habitatio non sint conjuncta? Respondeo. Si hic domicilium fixum quis habeat, licet hic natus non sit, potest ab hoc Episcopo, vel Pa-

rocho recipere Sacramenta. Contra verò non potest, si alibi fixum habeat domicilium, solum ex eo capite, quod hic natus fuerit. Ratio est, quia in priori casu es subditus, non in posteriori. Neque obstat paritas ducta ab ordinatione, quæ potest haberi ab Episcopo illius loci, ubi quis natus est, juxta suo floco dicenda. Non obstat, inquam, quia id concessum est ex peculiari dispositione Pontificia, quæ similis non invenitur in casu, de quo in præsentia loquimur. Dixi (solum ex eo capite, & c.) propter illa, quæ dicenda sunt mox præsertim nu. 25.

4. Sed quæres, Quando nam domicilium fixum quis in hoc v. g. loco habere dicendus est?

Respondeo. Quando adsunt indivisibiliter hæc duo. Primum, quod animus is habeat perpetuo hic manendi, & Secundò, quod actu materiale domicilium huc transfulerit; statim enim atque hæc duo adsunt, dicitur quis simpliciter, & absolute hujus loci habitator.

5. Pari modo, ut quis deserat domicilium, duo etiam requiruntur indivisibiliter. Primum, animus hic non habitandi, & actualis, materialisque translatio. Unde si animum habeas hinc discedendi, sed nondum discessisti, tuam sedem transferendo, subditus adhuc permanes hujus Episcopi. Nota autem, animum permanendi in priori casu, & animum discedendi in posteriore sufficere cum dicta translatione ad prædictos effectus pro foro interno, at pro foro externo requiritur probatio, & per aliquos decennalis habitatio, de qua te in dicto Tract. de Ordine.

6. Quæret curiosus. Si quis incolat domum sitam in confinio duarum Parochiarum, in cujusnam Parochia dicitur domicilium habere, & consequenter cujus erit Parochianus?

Respondeo. In ejus Parochia, in qua patet porta principalis, magisque frequentata illius domus, quia ex aditu h judicatur de domo, cui cedat. Ita i Barbosa. Quid si in eodem casu utraque porta sit æque principalis, ut in magnis domibus aliquando evenire contingit?

7. Respondeo. In utraque, quia in more, & victu humano, utriusque Parochia dici is habitator rectè potest. Vide mox, num. 13.

Habitationem transsemitem habentes?

8. Hæc num. 4

2 Vide de hoc, quod dicam c. 5. §. 3.
b C. omnis utriusque sexus de poenitentia in 6.
c Th. Hurz. T. 2. Variis Quæst. Tr. 12. c. 1. §. 2. dub. 1. nu. marginali. 2023.
alii, quos refert, Sed rejicit Diana p. 11. Tr. 4. ref. 13. §. Quæro 5.
d Mox. c. 5. §. 1. nu. 5.

f L. 7. de Ordine c. 6. §. 1. à nu. 6. g C. cum nullus de Temp. Ordinatio num. in 6.

a
d
2
di
4
6
cy
m

b
de
tu

h L. et tu ados ff. de legatis 3. i Barbosa de pot. Ep. nu. 71. de pot. Paroch. c. 11.

cp

8. Hæc de habitatione permanenti. Dicamus nunc de transeunte, An scilicet, & quando, transeuntes per aliqua loca, vel peregrè ad aliquem locum euntes connumerentur inter subditos illius loci, ad effectum, ut possint Sacramenta ibi recipere.

Quatuor modis ejusmodi transitus contingere potest, qui separatim sunt à nobis, & doctrinæ clarioris gratia, distinguendi.

9. Primò enim, si tu retinens animum hic permanenter habitandi, divertis in aliam Dioccesim, seu Parochiam, animo ibi permanendi pro majore parte anni, vel etiam per aliquot annos, sed finito negotio, v.g. studio, lite, &c. intendis ad locum tuum reverti, quo pacto dicitur in alia Diocesi, vel Parochia habere quasi domicilium, sic inquam, si te habes, potes absolvi, atque assistentiam tui matrimonii habere, cæteraque Sacramenta recipere, tum ab Ordinario tuæ permanentis habitationis, tum ab Ordinario tui quasi domicilii, vel ab eorum legitimis delegatis; censuris enim a utrobique subditus, imò si in loco tui quasi domicilii in veniretur Parochus tuæ permanentis Diocesis, seu Parochiæ, posses ab illo Sacramentum Pœnitentiæ obtinere; cætera verò Sacramenta per accidens, non posses, saltem regulariter, quia, cum ex se conferantur cum publicitate, præjudicium generas Ordinario præsentis loci.

10. Secundò, si tu, retinens animum habitandi in tua Diocesi, divertis ad aliam pro brevi tempore, vel ob recreationem, vel, ut loquitur *b* Textus, ad ruralia opera ibi exercenda, quo pacto vocaberis Hospes, & Peregrinus, quales etiam sunt omnes itinerantes brevi in Patriam reversuri. Si (inquam) sic te habes, non potes ex vi Juris absolvi, nec recipere assistentiam tui Matrimonii, nec alia Sacramenta, nisi à tuo Ordinario, quia illius es tantummodo subditus; nam propterea in eodem Textu dicitur hujusmodi Hospites, si decedent, non eiectione ab ipsis sepultura, non debere sepeliri in Ecclesia, ubi decedunt, sed in sua Parochiali.

11. Dixi autem (ex vi Juris) nam ex consuetudine, & interpretativo consensu omnium Ordinariorum, potes Sacramenta necessaria, etiam, & in alia, ubi peregrè degis, recipere, puta Sacramentum Pœnitentiæ, Eucharistiæ; & Extremæ Unctionis. Id exendit contra communem sententiam Pontius *c* ad as-

sistentiam Matrimonii, imò, & ad Dispensationes; sed mihi difficile apparet, in his non necessariis adesse consensum illum. Nam propterea in praxi non audeo Pontii sententiam amplecti, de qua iterum, cum de dispensatione Irregularitatis.

12. Quoad hoc igitur Pontium non sequor, sequor tamen illum, quoad aliud. Tametsi enim nonnulli doceant, si quis in aliam Dioccesim se consulto transferat, ut absolvatur à peccatis per alium, quam per suum proprium Pastorem, cui non vult sua peccata exponere, nonnulli, inquam doceant, hunc nulliter absolutionem recipere, quia in hoc casu, ajunt, ubi intervencit mala fides, & dolus, non presumitur consensus proprii Pastoris, cum nemini sua fraus Patrocinari debeat, tamen meritò d Pontius cum aliis satis probabiliter docet, & validè, & licitè hunc absolutionem recipere, ductus ex illa regula Juris. *Nullus videtur dolo facere, quando utitur iure suo.* Cum ergo unusquisque jus habeat adeundi alium locum à suo, ibique se in statu gratiæ ponere, qui id facit, nulla fraude, dolo utitur nullo. Adde, Episcopos nunquam sui hujus dissensus in dicto casu, ne exiguum quidem signum ostendisse.

Habitationem æqualem in duobus locis habentes.

13. Tertio. Si tu pro una æquali anni parte, v.g. hyeme, moraris in uno loco, v.g. Panormi, aut pro alia v.g. æstate in alio, v.g. Montis Regalis, ab utriusque loci Ordinario, seu Parocho, Sacramenta tuto recipies, quia tunc, tum ex jure, tum ex Doctoribus censetur habere duplex domicilium, ita, ut, probabilissima sententia sit, ut dum hyeme v.g. moraris Panormi, possis ea recipere, tum ab Ordinario, vel Parocho Panormitano, tum ab Ordinario, vel Parocho Montis Regalis; & dum æstate moraris Montis Regalis, possis tum ab Ordinario Montis Regalis, tum ab Ordinario Panormitano; Id enim totum affert, te habere utrumque domicilium. Atque hæc confirmant, quod modo nu. 7. dixi de habitante in domo sita in confinio duarum Parochiarum existentibus duabus portis aequè Principalibus.

H 2

Nullam cit.

*l. 1. de ma-
tr. c. 13. §. 1*

*d Pontius
l. 5.*

*c. C. 2. de
Sepul. in 6.
ca.*

*Sanc. l. 3.
de matr.*

*d. 24.
f. Sanc. l. c.*

*cum Na-
var. Hen-
riq. item*

*Guttier-
rez de ma-
tr. d. 64. n.*

*2. Adver-
sa l. supra*

*a Sanc. l. 3.
de matr. d.
23. Bossius
de matr. c.
4. n. 8.
Advers. q.
64. de Sa-
cr. in com-
mu. sect. 6.*

*b C. 11. qui,
de Sepul-
tur. in 6.*

*L. 1. in
des. ff. de
legat. 3.
Barbosa
de par. Ep.
alleg. 32.
nu. 71. l.
de par. Pe-
roch. c. 1.
nu. 4.*

c Pontius

Nullam habitationem habentes.

§. V.

14. Quartò denique, si tu sis vagus, hoc est, nondum habeas animum alicubi residendi, sive quia intendis semper vagari, sive quia selecta tua habitatione, nondum pervenisti ad locum destinatum, vel inquiris, in quonam loco residere debeas: Si, inquam, sic te habes, potes a ubique recipere Sacramenta, quia non est major ratio de uno loco, quam de alio, & ex alia parte brevis mora, qua in uno loco inveniris, addicit te illi. Hæc quoad effectum Absolutionis, nam quoad assistentiam Matrimonii, dicam infra latè b & quoad ferendas censuras dicam in Tractatu de Excommunicatione, & quoad suscipiendos Ordines dicam in Tractatu de Ordine. c

a Sanc. d. l. 6. de matr. d. 25. n. 5.
b Infra l. 8. matr. tr. 6. c. 2. §. 5. à nu. 10.
c Infra l. 7. de ord. c. 6. §. 1. à nu. 6.

§. IV.

De Delegatione Jurisdictionis absolvendi à peccatis, quæ fieri à Summo Pontifice solet.

1. Duæ tantummodo observationes circa hoc in medium sunt afferendæ. Prior Cum conceditur à Summo Pontifice, ut Religiosi ab Ordinario approbati, valeant excipere Confessiones omnium Fidelium, possent ex vi hujus clausulæ excipere Confessiones etiam Religiosorum, quia concessio est universalis, & nemini præjudicium afferens: tamen quia quæcumque Religio habet nunc peculiare privilegium, ut ejus Religiosi non suscipiant Pœnitentiæ Sacramentum ab aliis extra ordinem, ideo ipsi hodie excluduntur ab illo privilegio generali, ut d. Suar. & Layman. e adnotarunt: Ita in Societate expressè à nostro Patre Generali nobis caveretur, ne quis nostrum absolvat Religiosos sine suorum Superiorum licentia.

d Suar. T. 4. de Relig. tr. 8. l. 2. c. 16.
e Laym. l. 5. tr. 6. c. 10. nu. 19. in Compen. Privil. Soc. V. Absolvo §. 1. f Infra c. 5 §. 2. à nu. 27.

2. Prædictam Jurisdictionem, seu potestatem ad absolvendum, ita delegat Summus Pontifex Religiosis singulis, ut hi eam communicatam habere debeant immediate à suis Superioribus. Sed de hoc infra statius.

Nonnulla de Delegatione Jurisdictionis absolvendi à peccatis, quæ ab Episcopo, vel similibus Prælati emanare solet.

1. Quandoquidem Religiosi, ut modo vidimus §. præcedenti nu. 2. prædictam Jurisdictionem absolvendi habent à Summo Pontifice, mediantibus suis Superioribus, hæc quæret quis, an possint nihilominus eandem immediatè habere ab Episcopis, pro ipsorum Episcoporum ovibus, sine ulla dependentia ab ipsorum Religiosorum Superioribus? Respondeo. De hac re agam paulò inferius. g

2. Quæres Secundo. Si quis Prælati compellitur per metum gravem concederet hanc Jurisdictionem absolvendi (idem de Ap probatione) validane esset collatio, atque adeò Confessio, & Absolutio? Respondeo, Crucem Validam esse, docet Sanchez cum aliis, quia gesta per metum sunt voluntaria absolute, licet indirectè involuntaria. Sed invalidam esse, merito ait Pontius, aliique; quia concessio Jurisdictionis est quædam donatio: at donatio meticulousa invalida est, ut alibi Inos diximus.

3. Absolutionem Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti per metum datam, esse item invalidam, dicam, cum de Excommunicatione. Absolutionem autem à peccatis, (ut id etiam obiter scias) per metum collatam, validam puto cum Delugo in quia Basilisimus simili metu collatus, ut etiam alia Sacramenta valida sunt. Et confirmatur; nam quamvis Salas n. putet, sententiam, per metum latam, esse eo ipso irritam, Castrop, o tam men, & Azor. verius putant, esse validam, quia nullibi in jure invenitur irritata. Cum ergo Absolutio naturam sententiæ sequatur, nec erit ipsa irrita, licet metu collata. Simili modo Dispensationes, & signatè Dispensationem Irregularitatis, metu concessam, validam esse, putat Delugo, quia nimirum nullibi in jure irrita pronunciat.

4. Quæres Tertio. Quid si eadem (ut & Approbatio) extorqueantur per dolum, v.g. per commendationem falso concinnatam, quasi alicujus Principis?

Respon-

Respondeo. Puto esse validam, quia commendatio ejusmodi non videtur esse causa finalis, sed solum impulsiva, non enim verisimile est, Episcopum nolle dare licentiam excipiendi Confessiones, si commendatio falsa esset; sic enim, cum sint frequentes ejusmodi commendationes, exponerentur Confessiones multis periculis nullitatis. Ita in simili Sanchez a de licentia Parochi, data ad assistendum Matrimonio.

5. Rectè autem hæc dicta sunt de exemplo dato commendationis falsæ, deque similibus. Cæterum si dolus, ut etiam error, sit concenens ad causam finalem, vel ad aliquid substantiale, ut si v. g. per dolum, vel errorem Episcopo submitatur unus pro alio, nemo dubitat, licentiam esse prorsus invalidam.

6. Quæres Tertio. Si injustè Episcopus denegat jurisdictionem (idem si Approbationem) Sacerdoti, possumusne præsumere ejusmodi Sacerdotem illam nihilominus acquirere? Respondeo Non possumus: quod certissimum est de Sacerdote seculari. De Regulari dubitant nonnulli, verum de hoc infra.

7. Quæres Quarto. Ut à me acquiratur Jurisdictio delegata; debetne mihi esse nota ejus concessio? Respondeo. Ita puto, quia debet te acceptari, quæ acceptatio esse non potest, nisi concessio scias. Illud tamen fateor, quando concessio est facta Religioni, eo ipso, quod Religionem professus es, omnia te privilegia, atque ad eam potestatem absolvendi te acceptasse. Vide, quæ de quaestione huic affini, dicam in Tractatu de d. Casibus reservatis.

§. VI.

De Acquisitione Jurisdictionis Absolvendi ex Ratihabitione.

1. Siquis Sacerdos simplex aliquem à mortali absolveret hoc mane v. g. sive probabiliter, sive certo putans, quod hodie sero, vel cras, vel perendie, &c. Episcopus ratam, & firmam habebit ejusmodi Absolutionem, diceretur absolvere ex Ratihabitione de futuro: & hæc est propriè Ratihabitio.

2. Si autem idem Sacerdos absolveret, quia probabiliter, vel certo putaret, heri v. g. Episcopum, quamvis non expresse, tacitè tamen concessisse potestatem, ad ejusmodi ab-

solutionem, vel parimodo, si nunc, dum datur Absolutio, putaret, Episcopum consentire, et non dicerentur propriè Ratihabitiones, sed licentiæ præsumptæ, & impropriè solum dicerentur Ratihabitiones. Quærimus ergo, An jurisdictio absolvendi delegetur aliquando alicui per Ratihabitionem; & prius quidem de propria, tum de impropria decernamus.

3. Dico Primò, nunquam delegari per Ratihabitionem propriam. Quare in casu dicto nu. 1. Ille Sacerdos (quicquid e aliqui dicant) semper nulliter absolveret. Ita communiter Doctores. Ratio est, quia (abstrahendo an in aliis materiis Ratihabitio de futuro valider actum) in casu nostro est peculiaris ratio, quæ obstat, id est, ratio Saceramenti; Cum enim Sacramentum non possit esse in suspensio, nec dependens à consensu futuro Superioris, non poterit consensus futurus sufficere ad validitatem absolutionis: vel enim illa absolutio hoc mane collata fuit valida, & sic non indigebit consensu futuro: Sacramentum enim semel validum non potest fieri per humanam potentiam invalidum: Vel fuit invalida (ut certè est, quia non processit à potente absolvere) & sic non potest fieri valida postea, quando non est; licet enim aliquando actus antea invalidi possint deinde approbari, & fieri validi per Ratihabitionem; id accidit in iis actibus in quibus jus potest facere, ut dicti actus incipiant valere, quando ponitur aliqua conditio, tunc enim jus facit, ut valeant, seu habeant effectum, ac si ab initio validi fuissent; id, quod Juristæ explicant, dum dicunt, tunc valorem retrahit per Jurisdictionem ad tempus præcedens, sicuti qui hodie ratam habet percussorem Clerici suo nomine heri factam, excommunicatur, ac si heri consensum præbuisset, juxta illud g Juris pronunciatum, Ratihabitio retrahitur, & mandato comparatur. At in Sacramentis à Christo institutis hæc fictio ab humano jure, ut ex se patet, fieri non potest.

4. Dices. Cur licentia v. g. proprii Parochi præsumpta de futuro sufficit ad Eucharistiam, vel Extremam-Unionem alicui ministrandam, ut etiam similis licentia Prælati sufficit, ut Religiosus, aliquid expendendo, non peccet contra Paupertatem, non autem sufficit in casu nostro similis licentia præsumpta de futuro?

5. Respondeo. Rationem modo indicavi, quia in casu nostro licentia requiritur ad validitatem actus; quæ validitas non potest esse, nisi actus fiat à potente illum facere. Si ergo nunc actu non habetur Jurisdictio absolvendi, cum actus exeat à non potente, invalidus omnino erit. At in prædictis exemplis administratio Eucharistiæ, & administratio Extremæ-Uktionis validè sine actuali licentia Parochi fiunt, cum licentia non pertineat ad validitatem dictorum actuum. Et quamvis, si fierent sine dicta licentia, illicitè fierent, tamen nunc, quia adest præsumpta Parochi licentia, jam purgantur à ratione illiciti. Expensio item illa, in alio exemplo, est quidem invalida, quia non est à potente alienare, sed quia non est Sacramentum, nullum est inconveniens, si incipiat valere, quando ponetur consensus Superioris.

6. Dices. Cur si ego certò, vel probabiliter Judicem, dominum mihi donaturum hunc librum, si illum ab eo peterem, possem sine furti peccato librum mihi usurpare, non verò possum usurpare potestatem absolvendi, si certus sim, eam mihi collaturum Episcopum, si illam petam?

Respondeo, Quin ad vitandum furtum satis est, quod Dominus non sit invitus, ad quod non est necesse, ut positivè det: at in casu nostro non satis est, quod Superior non sit invitus, sed necesse est, ut positivè confert Jurisdictionem, quia hanc tu recipere non potes, nisi positivè detur ab illo, ex qua, deinde procedere debeat actus validus. Ita respon-

a Delug. d. de Delugo s huic instantiæ.

19. de Pœn. nu. 22.

7. Dico Secundò, per Ratihabitionem impropiam, quæ est de præterito, vel præsentis (quam modò diximus, propriè appellari licentiam præsumptam) posse delegari ejusmodi potestatem absolvendi. Ratio est, quia licentia præsumpta est consensus verus Superioris, & quidem vel actualis, qualis est præsumpta de præsentis, vel habitualis, qualis est præsumpta de præterito, quæ supponitur nunquam fuisse revocata. Tria tamen sunt diligentissimè notanda. Primò, non esse licentiam præsumptam sufficientem, si sit solum conditionata sic: *Si Episcopus sciret, seu ab illo peterem, concederet mihi potestatem absolvendi.* Hæc enim est solum licentia præsumpta conditionatè, quæ non est consensus Episcopi, sed esset. Requiritur igitur, ut judicetur Episco-

pus absolute dedisse, ut absolute, & verè habeatur potestas absolvendi, ex qua orti possit actus absolvendi validus.

8. Secundò, notari debet, non satis esse, probabiliter, vel certò me judicare Episcopum internè consentisse, vel consentire ad conferendam mihi dictam potestatem, sed addi debere signum externum, licet non omnino explicitè datum. Ratio est, tum quia, sic poteris scire tibi absolute concessam tacitè fuisse Jurisdictionem, secus semper præsumeretur fuisse concessam conditionatè, *Si Episcopus sciret, si potestas à te postulata esset, &c.* Quod, ut modo dixi, satis non est, tum quia voluntas interna, dum externè non prodit, nihil operari potest ad conferendam Jurisdictionem tibi, qui illam acceptare debes.

9. Signa autem hæc dependent ex variis circumstantiis, vel modis loquendi, quæ Episcopus exhibuit, unde certò, vel satis probabiliter colligatur, verè, quamvis non omnino explicitè, consentisse, vel nunc consentire. Dico (vel probabiliter) quia, quamvis Suar. *b Suar. de Pœnit. d. 2.6. sec. 1. nu. 17.* velit, ea signa debere certam existimationem facere præsentis consensus Superioris; Delugo *c Delugo de Pœn. d. 19. n. 13.* tamen meritò docet, sufficere, si faciant probabilem, siquidè omnes, & ipsemet Suar. *c Delugo de Pœn. d. 19. n. 13.* alibi concedit, ex potestate, seu Jurisdictione probabili posse quemquam hoc Sacramentum Pœnitentiæ administrare. De hujusmodi signis mox *nu. 11.* aliqua explicatius dabo.

10. Debet denique notari tertio, si Episcopus v. g. videat, te actu excipientem Confessionem; toleraretque, non statim te posse ex illa tolerantia, tanquam ex signo putare adesse ejus præsumptum consensum, sed necessariam distinctionem omnino esse adhibendâ: Si enim ipse nesciat, te non esse legitimum Confessarium, hoc est, putet v. g. vel putare possit te licentiam habuisse à suo Prædecessore, vel à suo Vicario Generali, vel à se ipso nunc immemore, &c. vel si sciat, te non esse legitimum, tamen propter aliquam causam non potest te impedire, tunc sanè non præsumetur dare licentiam, quia ea tolerantia in dictis circumstantiis nullo modo est signum consensus. Si verò sciat, te non esse Confessarium, & posset facilitè ab excipienda dicta Confessione prohibere, & non prohibet (qui *d Sanc. l. 1. de Matr. d. 45. nu. 22.* certè rarus est casus) tunc nonnulli fatentur, licentiam præsumptam adesse. Verum adverte cum Sanchez, *d si quâdo Superior hoc modo præ-*

do præsumatur dare licentiam de præfenti, eâ non se extendere, nisi ad præfentem Confessionem, non verò ad alias fortè sequentes, quia licentia præsumpta de una Confessione non est licentia de cæteris.

Signa Superioris, unde colligatur licentia præsumpta, quoad potestatem absolvendi.

11. Explicita concessio dictæ potestatis per expressa verba, vel expressam Scripturam, licentia est perfecta, atque ad eò sufficientissima traditio potestatis absolvendi, sed difficultas, quæ hic proponitur est, quando tanta expressio non intervenit, quænam sint conjecturæ sufficientis concessionis de præfenti, vel de præterito, & consequenter sufficientis licentia tacita, seu præsumpta.

12. Respondeo id, ut modo *num. 9.* innuit, pendet ex variis circumstantiis; Lucem tamen habebit ex consideratione trium signorum, quæ hic à Doctoribus a tradi solent.

Primum signum sufficiens est, si Episcopus v. g. interrogatus, ut concedat dictam licentiam, ipse nutu capitis, vel oculorum, vel alio signo ab ipso usitato ostendat suum consentum?

13. Secundum signum item sufficiens est, si Episcopus constituat Sacerdotem in Vicarium Parochi, vel in ejus Capellanum Parochialem, vel tribuat aliud munus, cui sit adnexum munus Confessionis.

14. Tertium signum controversum est, si Episcopus videat simplicem Sacerdotem excipere Confessiones suorum, & taceat. Aliqui enim docent, hanc solam taciturnitatem esse satis morale signum concessionis potestatis; licet enim taciturnitas sit physicè, quid negativum, tamen moraliter habetur pro actu positivo consensus. Aliqui e verò negant, quia falsum est taciturnitatem illam haberi pro morali consensu, cum possit Episcopus tacere ob aliam rationem, & non quia consentiat. Vera sententia est illa, quam modo *nos num. 10.* sub distinctione indicavimus.

Ratihabitio Approbationis ad absolvendum.

15. Quæres. Cum paulo ante breviter diximus, & mox latè declaraturi sumus, ad com-

pletam licentiam ministrandi hoc Sacramentum, præter collationem Jurisdictionis legitime factam, necessariam esse etiam Approbationem Ordinarii. Quæres, inquam, an loquendo etiam, de Approbatione sufficiat, aliquando Ratihabitio?

16. Respondeo, Sufficere eo prorsus modo, quo dictum est de Jurisdictione, par enim est in utriusque ratio, & quidem quod etiam hujusmodi approbatio debeat dari per aliquod signum externum, debeatque de præfenti inesse in Sacerdote nec sufficere, ut actus validus absolvendi ab ipso procedat, manifestè ostendunt verba illa Tridentini d. *Approbationem d. Trident. obtineat*, per illud enim *Approbatio*, quæ est *sess. 23. de ostensio*, seu testificatio facta ab Episcopo, *Ref. c. 15.* significatur signum externum, &, per illud, *obtineat*, significatur, ea debere esse actu in Sacerdote, nec sufficere in futurum.

§. VII.

De Acquisitione Jurisdictionis administrandi Sacramentum Pœnitentiæ ex errore communi, titu. oque colorato.

1. **S**in aliquo loco simplex Sacerdos communiter credatur esse legitimus Confessarius, dicitur ibi esse communis error de Jurisdictione illius Sacerdotis ad absolvendum. Rursum si simplex idem Sacerdos obtineat, recipiatque ab Episcopo officium v. g. Parochi, sed quia habet aliquod occultum impedimentum v. g. Irregularitatem, per quod sit incapax talis officii, nulliter recipiat, dicitur habere titulum coloratum, seu putativum; habuit enim collationem Beneficii Parochialis, ecce Titulum; sed quia habuit nulliter; non habuit, neque habet verum titulum, sed apparentem, sed putativum, sed coloratum. Quod si quis collationem non habuisset, sed tamen communiter Parochus existimaretur, quia cum falsis *Sanc. l. 3. v. g. litteris se Parochum finxit*, hic sane communem errorem haberet, non verò titulum, *22. Mas. ne coloratum quidem.* Hac terminorum *ex-card. de probatione præmissa.*

2. Affero, communem esse doctrinam, *fil. 648.* Sacerdotem simplicem habentem titulum *Sperellus coloratum*, & simul errorem communem, *dec. 3. alii* sufficienti Jurisdictione esse instructum ad *que pas. absolvendum.* Ratio ducitur ex benigna *sim. inter.*

interpretatione voluntatis pia: Matris Ecclesiae, quae, propter utilitatem publicam, & ne magni subinde scrupuli, & turbationes enascerentur, non solum pro suscipientibus hoc Sacramentum Pœnitentiae; verum etiam pro suscipientibus alia ministeria indigentia Jurisdictione in Ministrio, ut etiam pro assistentia Parochiali Matrimonii, imò & pro quibuscumque actibus à Jurisdictione Ecclesiastica dependentibus, voluit conferre veram Jurisdictionem iis, qui capaces illius sunt. Hanc, dicto communi errore, tituloque colorato. Cum igitur hæc tria adsunt. Primum, Jurisdictionis, seu potestatis collationem dependere ab Ecclesia; Secundò, error communis, Tertiò, Titulus coloratus, semper aderit certa Jurisdictio ab Ecclesia collata, atque adeò ille, cui prædicta tria favent, validè actus ab ipsa procedentes exercebit, validè, inquam, nam illicitè mortaliter (nisi ab ignorantia inculpabili excusetur) non est dubium, quia usurpat Jurisdictionem, quam ex se non habet, sed solum posita ipsius malitia, quasi invita, concedit Ecclesia.

a L. Barb. ff. de off. Saceris Canonibus; b Cum. n. quidam servus, habetur l. qui apud Romanos incapax erat dignitatum, si Arbitr. C. de sent. C. de Interloc. b In. Syn. Ro. relata e. l. 3. q. 7. c L. Quod hanc potestatem, sed, & si scivisset, servum esse, attinet. in liberum effecisset.

3. In ejusmodi benignitate exercenda imitata est Ecclesia Jus à Civile humanum, illudque vita est canonizasse, id est, recepisse in Sacris Canonibus; b Cum. n. quidam servus, habetur l. qui apud Romanos incapax erat dignitatum, si Arbitr. C. de sent. C. de Interloc. b In. Syn. Ro. relata e. l. 3. q. 7. c L. Quod hanc potestatem, sed, & si scivisset, servum esse, attinet. in liberum effecisset.

4. Ex hoc igitur Responso, quoties est error communis, Titulusque putativus, qualis esse in prædicto servo putabatur, toties à Jure Civili intelligitur illi collata potestas. Jus ergo Canonicum Civilia Jura in hoc imitatur, atque in simili errore, & titulo Jurisdictionem necessariam tribuit, idque tum in foro interno, tum externo, tum in causis temporalibus, tum in spiritualibus, quia semper eadem militat legis prædictæ ratio. Sed aliqua de singulis prædictis conditionibus separatim seligamus.

Debet esse Jurisdictio dependens ab Ecclesia, hoc est, quam Ecclesia conferre valet.

5. Non potest Ecclesia (idem dic de quocumque Superiore) supplere impedimenta, quae sive ex Jure Divino, sive ex Jure naturali incapacem hominem faciunt Jurisdictione.

6. Hinc, si quis non Sacerdos absolveret, vel consecraret, quamvis errore, & titulo quocumque vallatus esset, nihil efficeret, quia Ecclesia non potest facere, ut non Sacerdos validè absolvat, vel consecret, cum sit ad hæc ex Jure Divino necessarium Sacerdotium.

7. Idem dic de Baptizante, & de absolvente, vel consecrante sine intentione, idemque de amente, qui hæc facere attentaret, quia intentio, & mentis sanitas requiruntur de Jure naturæ, immo etiam, & divino, quorum defectus, cum à Jure humano Ecclesiæ suppleri nequeant, non possumus confugere ad titulum coloratum, communemque errorem, qui fortè adesset in prædictis.

8. Contra, si quis Sacerdos sit irregularis, vel excommunicatus, etiam denuntiatus, vel suspensus, vel interdictus, vel quacumque Ecclesiastica pœna incapacitatis affectus, existimaretur autem communiter legitimus Confessarius, cum prædicto titulo colorato, validè exerceret jurisdictionem absolvendi, quia eos defectus potest tollere Ecclesia. & in hoc casu tollere proficitur, & vult. Scio Veteres quosdam id negasse de excommunicatione, sed immerito, ut latè docet, & probat Sanchez. d

9. De fœmina existimata viro, si fortè assumeret ad Pontificatum, distinguit eum communi sententia idem Sanchez, & quidem ex doctrina; Nam Pontifex verus non esset, quia sexus fœminæ de Jure Divino incapax est Sacerdotii, & Pontificatus, sed haberet tamen Jurisdictionem aliquam; Sicut enim Ecclesia Jurisdictionem aliquam confert ei, qui, Sede Vacante, præest loco Pontificis, ita eandem confert, tunc conferretur fœminæ: Fœmina enim, ut omnes scimus, licet incapax sit potestatis Ordinis, non est tamen incapax potestatis Jurisdictionis.

Debet

Debet esse error communis.

10. Non ergo sufficit error unius, vel alterius, vel paucorum: cum contra sufficiat, si communis error esset in hac Civitate; ubi fiunt acta, licet in alia nullus esset error, nam & servus ille in *L. Barbarius*, notus erat Servus Romæ, & tamen quia fuerat ignotus in eò loco, ubi Præturam gessit, ejus gesta pro omni loco absolute valida fuerunt existimata.

11. Sed quid, Primò, si populus præterens incipiat dubitare de defectu Jurisdictionis, ut si suboriatur dubitatio, quod Parochus fuerit amotus ab officio, vel quod ejus electio fuerit nulla, &c.

Respondeo, Tunc debere inquiri veritatem: Secus esset error casualis, vel Supinus, qui fere æquivaleret scientiæ, atque adeò non esset sufficiens ad Jurisdictionem communicandam. Quod si, facta diligentia, adhuc sit res dubia, valebunt acta, quia dum vinci dubium non potest prævalet ille idem error communis, qui ante ortam dubitationem aderat.

12. Quid secundò, Si Sacerdos esset communiter existimatus v.g. Parochus, sed à paucis nullitas ejus Jurisdictionis cognoscetur, adhuc respectu horum paucorum haberetne Parochus Jurisdictionem?

13. Respondeo, Habere, cum communi sententia docet Sanchez; unde valida fore omnia ejus acta, dubitandum non esse, quia ad conferendam Jurisdictionem non requiritur error uniuscujusque, sed communis in Civitate, qui jam in hoc casu abundè adesse supponitur.

14. Duo tamen adverte. Primò, hos paucos v.g. te scientem, hunc non esse verum Parochum, peccare mortaliter, si illum convenias, ut tibi Sacramentum administret, quia cooperans eum peccato ipsius Parochi usurpantis scienter Jurisdictionem, quam ex se non habet. Excipe urgentem necessitatem, vel aliam fortè excusationem, de qua ego b alibi universaliter dixi.

Quod si hoc Sacramentum, quod ab hujusmodi Parocho, à te cognito pro non legitimo, postulas, sit Sacramentum Pœnitentiæ, ultra peccatum, quod committis, certè hoc iplo, quod malè dispositus cum actuali peccato ad illud accedis, nullam omnino, irri-

c tamque absolutionem recipies.

15. Secundò, Si pari modo ab hoc Judice tu, qui illius defectum noscis, sententiam in tuum favorem reportas, licet reportes validè, statum nomen in pœnam tui delicti, rescindi illa possit, esse probabile, & tu puniri. Quamvis enim acta illa valeant, tamen, ut supra dixi, illicite ab illo judice scienter exposcis, foves enim fectos Judices in Rep. Fateor interim, te aliquando excusari, si ejusmodi Judicem non repellas, immò, si omnino taceas, quando scilicet majus est scandalum, & infamia oritura ex repulsa, & ex manifestatione, quam ex patientiâ, & silentio.

Debet adesse Titulus coloratus.
Quid si desit?

16. Quando cum errore communi conjungitur Titulus coloratus, jam dictum est modo. Sed celebris est quaestio, an si desit ejusmodi Titulus, adsit autem solus error communis, idem dicendum sit. Sacerdos v.g. nullam collationem habuit, nè invalidam quidem Parochia, sed tamen Parochus ab omnibus communiter existimatur, validè ne officia Parochi administrat?

17. Certant duo celebres Doctores cum suis affectis utrinque. Thomas Sanchez arguit validè administrare, Basiliius Pontius dicitur firmat. Piget me rescribere ea, quæ ad manus ejusque sunt, viderique apud prædictos, eorumque Sectatores possunt. Satis ergo mihi sit, pronuntiare utramque sententiam esse probabilem, quia cum Sanchez dicere possumus hoc beneficium concedi juxta circumstantias, quæ fuerunt in illo servo, de quo alibi Pontius ff. de officio Treitoris: At ibi, & alibi cum errore communi semper invenitur conjunctus Titulus coloratus, cum Pontius autem possumus asserere, illas circumstantias dedisse quidem occasionem Legislatoribus, illud Beneficium concedendi, sed ipsi tamen absolute concesserunt, quoties evitanda est Reip. perturbatio, quæ non minus sequitur, quando communi errori adnexus est titulus coloratus, quam, quando solus error communis intervenit.

18. Ex eo, quod probabile ducimus, sufficere ad conferendam Jurisdictionem errorem communem dumtaxat, sequitur,

*Delbene,
Leand.
Bardoni,
aliosque.*

fessarium nunquam approbatum, Episcopum nunquam electum, Parochum, iudicem, Tabellionem, ceterosque similes mere intrusos, multo magis Sacerdotem approbatum ad confessiones excipiendas pro uno anno, eo finito, vel pro tempore incerto ad beneplacitum, v.g. Episcopi, posita, sed nondum scita revocatione, Vicarium Generalem defuncto ejus Episcopo, Patronum, qui verè Jus patronatus non habet, &c. si adit error communis circa ejusmodi officia, licet officia, ne ex putativo quidem colore habeant, validè absolvere, Jurisdictionem exercere, assistere matrimonio, sententias ferre, præsentare, &c. ac si dicto errori communi titulus coloratus esset adnexus, quia solum communem errorem sufficere probabile est.

§. VIII.

De Acquisitione Jurisdictionis ex opinione probabilis.

1. **S**I Sacerdos ex opinione probabilis, putans se posse ministrare Sacramentum Pœnitentiæ, de facto ministrat; validè administrat, quasi ab illa opinione probabilis certam, & indubitam acquirat Jurisdictionem? Idem quæro de similibus actibus indigentibus Jurisdictione sibi collata ad eorum valorem, si ii exhibeantur ex opinione probabilis.
2. **N**egativè respondent non pauci, ita ut non nemo ex illis dicat, contrariam opinionem esse valdè dubiam, non nemo autem, nullo fundamento probari. Rationes principaliores sunt duæ. Altera, quia, quamvis in jure concedatur, ut modo vidimus, Jurisdictione, existente errore communi, & titulo colorato, nunquam tamen invenies in jure eam concedi ex sola opinione probabilis. Altera, quia non possumus argumentari à pari, quod conceditur propter dictum errorem, titulumque, non possumus inferre, quod concedatur etiam ex opinione probabilis; Satis enim hæc diversa sunt, cum in priorè adsit error multorum, quamvis putativus, at in posteriore opinio illa probabilis est, solum apud paucos sapientes, & ex altera parte ex nullo vestigio adsit in illa titulus ultimus.
3. Nihilominus affirmativè respondent

merito alii plures, & ita certum id putant, b Th. San. ut Verricelli l. c. afferat, contrariam, hoc est, de matr. l. prædictam num. 2. opinionem esse improbabilem, & falsam: quod certè nimis exaggeratè dictum est, cum probabilitate sua illam pollere, non sit negandum. Ratio hujus sententiæ, quàm ut probabiliores sequimur, est, quia constat apud omnes, universalem Ecclesiæ consuetudinem conferre jurisdictionem, seu esse signum jurisdictionis collatæ, ut clarè habetur in jure: sed ex universali Ecclesiæ consuetudine omnes sacerdotes (excipe paucos, & hos nimis timidos, vel indoctos nimis) absolunt cum jurisdictione probabilis; ergo, &c. Minor probatur ex testimonio Suarii, & Delugo, qui aliàs nobis contrarii sunt. Suar. d. sic habet: Est autem universalis Ecclesia usus, ut Sacerdotes securè utantur hujusmodi jurisdictione probabilis in hujus Sacramenti administratione. Delugo e sic: Est praxis, & usus communis omnium Confessariorum, qui cum jurisdictione probabilis absolunt. Merito ergo Castropalaus sic disertè nostram sententiam confirmat. Quando adest probabilis opinio absolvendi à Re-servatis, & à censuris, & assistendi Matrimonio, nullo morali periculo se exponit Minister irritum faciendi Sacramentum, quia licet ex Privilegio jurisdictionem non habeat, habet tamen ex tacito consensu Ecclesiæ, & ratihabitione de præsentibus, suppleto jurisdictionem, ne tot actus irriti sint. Est post citatos Suar. Lessium, Th. Sanchez, c. c. Coninck, Pontium, Bonacinam, sic addit. Omnes enim ii, alique affirmant, operantem ex opinione probabilis habere jurisdictionem, illam habere certissimam, sicuti haberet, qui ex errore vulgi, & titulo præsumpto operaretur.

4. Ad primam ergo rationem in contrarium, Respondeo. Nostram doctrinam non fundati immediate in aliquo Jure, sed in consuetudine, quæ Juri æquivaleret, ut jam modò vidimus.

5. Ad posteriorem Respondeo dupliciter. Primò, quicquid sit, an in opinione probabilis adsit error communis, & titulus, nam nostra argumentatio solum ea est, ut sicuti error communis, titulusque coloratus tradit jurisdictionem ex l. *Barbarius*; ita opinio probabilis de Jurisdictione illam tradit ex tacito consensu Ecclesiæ, & firma consuetudine.

6. Respondeo Secundò. Cum Verricelli latissi-

a Verric. l. c. a latissimè hanc secundam responsionem prosequente, etiam in casu nostro adesse errorem communem, quia omnes ferè Confessarii securè absolvent ex opinione probabili, omnesque Fideles securè absolventur. Et certè nisi securè absolverentur, quæ turbatio esset in conscientiis Fidelium; si ii dubitarent de sua absolutione à suis Confessariis prudenter data? Hanc ergo communem persuasionem Sacerdotum, & pœnitentium, si tu appelles errorem communem, ego non refragabor, nam sic communem errorem, & quem tu exposcis, in te nostra jam habebimus.

Præterea, quamvis modo dixerimus, solum errorem communem satis esse ad conferendam Jurisdictionem, tamen, nec abest ab opinione probabili titulus, siquidem adest auctoritas Ecclesiæ per communem praxim satis nobis explicata, dans Jurisdictionem operanti ex opinione probabili; quid enim aliud est Titulus, nisi voluntas Superioris se explicantis, conferre alicui potestatem aliquam moralem?

An ex probabili opinione unius Doctoris, & ex probabilitate solius facti conferatur Jurisdictio?

b Aversa q. 16. de jœn. sec. 5. c. Salas p. 2. T. 1. tr. 8. de confes. scilicet 27. nu. 286. 7. Aversa b & Salas e affigunt duas limitationes doctrinæ jam jam allatæ, nam Primò, ajunt, eam admitti solum debere, quando adest opinio probabilis, quæ talis existimetur communiter à doctis, non autem admitti posse, quando solum alicui privato ea probabilis apparet.

8. Secundò, ajunt, intelligi debere nostram doctrinam, quando opinio probabilis est circa jus, v. g. an privilegium meum extendatur ad absolvendum hos vel illos casus, non verò quando probabilitas est circa aliquod factum particulare; v. g. an hic, & nunc Episcopus dederit mihi facultatem excipiendi confessiones, vel absolvendi à reservatis, &c.

9. Verùm hæc limitationes ingerunt scrupulos, & ferè evertunt eam sententiam, quam ipsi probabilem appellant. Ratio est, quia rationes, quæ persuadent nostram sententiam, absintè persuadent, & sine limitatione. Undè contra priorem limitationem, sic disertè loquitur l. c. numer. 15. Verricelli: *Quomodo cumq; opinio sit probabilis, sive extrin-*

secè propter auctoritatem Doctorum, sive intrinsecè propter solida fundamenta de novo ab uno docto viro considerata, sicuti licitè ex tali probabilitate absolvit, ita, & validissimè. Et merito, quia semper Populus accedit bona fide, & cum errore communi. Ergo non debet decipi, seu frustrari à fructu Absolutionis.

10. Contra posteriorem, sic idem num. 10, concludit, *Quare eadem omnino ratio est in casu nostro, (intellige in opinione probabili, de qua erat locutio) circa jus, ac circa factum, nam uterque error est inculpabilis, & cavendi à Populo nequit. Hæc Verricelli. Et vide ingeniorum diversè sentientium varietatem; Aversa prædictus recipit nostram doctrinam in probabilitate Juris, & non in probabilitate facti, d Mascardus recipit in probabilitate facti, non in probabilitate juris, Verricelli, quem nos sequimur, in utraque, & quidem merito, quia est eadem in utraque ratio.*

d Masc. conf. 648. cui addo Glossam in dict. lege Barbarius.

§. IX.

De acquisitione Jurisdictionis ex Subdelegatione.

1. **S**ubdelegatio Jurisdictionis tunc habetur, quando Delegatus, qui habuit immediatè à Superiore potestatem, eandem alteri tertio concedit; Et licet videatur id nunquam fieri posse ex illo universali Axiomate, *Delegatus subdelegare non potest*; nihilominus quia Doctores multis modis limitant dictum Axioma; præsertim quando Delegatus est à Summo Pontifice, & quando est ad universitatem causarum, ut distinctius videre est apud Sanc. e, idèdè *c Sanc. l. 3. de matr. d. 31.* quamvis nostrum non sit de cæteris agere, tamen necessaria dicere in nostra materia de Jurisdictione ad absolvendum, nostrum omnino est. Quoniam autem tota res hæc à voluntate illius ordinarii, qui te immediatè delegavit, pender; potuit enim ita te delegare, ut potestatem haberes alios subdelegandi, & potuit, ut non haberes, idcirco merito inquirimus, quandoam hoc erit, quando non ita?

Respondeo. Habe hæc tria documenta pro nostro instituto breviter.

2. Documentum primum. Nisi expressè Superior te deleget ad absolvendum cum prædicta potestate subdelegandi, vel nisi confe-

rat tibi officium, cui est annexa ejusmodi Ordinaria potestas, ut in sequenti documento dicant, nunquam a potes alium subdelegare ad absolvendum. Ratio est, quia (quicquid sit aliquando in aliis materiis) certe in vestra, in qua maxime requiritur idoneitas personæ, tuæ personæ dumtaxat addicitur potestas, nisi tertia mentio fiat.

7. Documentum secundum. Si quando quis ita à Superiore constituatur potens absolvere, ut ei tradatur officium Ordinarii, cui scilicet officio est conjuncta potestas ministrandi hoc Sacramentum, quale est munus Episcopi, Parochi, Prælati Regularium, aliorumque supradictorum, habentium potestatem ordinariam, is non videtur delegari à dicto Superiore, sed officium Ordinarii accipere, unde jure proprio alios delegare poterit, etiam dando iisdem aliis potestatem subdelegandi, ac si quis constituatur loco alterius Ordinarii, non absolute, sed ut suppleat, seu exerceat officium Ordinarii, v. g. Parochi ad breve tempus, (quo pacto dicitur Vicarius Parochi) hic sanè Vicarius brevis temporis, puta per quindecim dies, (inquit *b Delugo*) dicitur quidem delegatus, sed dubitatur, an possit sibi subdelegare aliquem alium. Circa quam dubitationem dico, eum posse subdelegare alium capacem dictæ Jurisdictionis in aliquo tamen casu particulari, non verò universaliter. Idem dico de Pœnitentiario Summo. Idem dicit *d Quintannad.* de eo Religioso, qui loco Superioris substituitur in totali administratione totius Monasterii. Idemque dicit *Delugo* e de Vicario eum potestate universali absolvendi, constituto ab Abbate, seu Superiore in aliqua distantia domo à dicto Superiore. Ratio est, quia non præsumitur Ordinarius voluisse ad eò rigore se gerere cum suo universali Vicario, & officiali, ut ne in casu quidem particulari, aliquid possit supra id, quod potest Delegatus ad absolvendum, de quo in antecedente documento dictum est.

4. Dixi autem Primo, alium capacem, nam requiritur, ut non sit excommunicatus, vel alia censura affectus, & ut sit approbatus ea Approbatione, quam dicam in e. sequenti.

5. Dixi Secundo, in aliquo tamen casu, nam non potest ad totum officium suum, quia is, qui eum, pro suo Vicario, vel Officiali elegit, non præsumitur tantam potestatem eidem

concessisse. Excipe, nisi forte aliquid plus expressè concesserit. Aliquid amplius primo aspectu videtur concedere prædicto Religioso Substituto, idem *Quintannad.* f. etiam si *Quint.* per unum diem illi administratio totius domus committatur, sed si attentè legatur, à nostra doctrina non distat.

6. Documentum Tertium. Quando Pontifex Summus concedit aliquibus, (ut de facto concessit, modo alibi explicato, Mendicantibus) Jurisdictionem pro omnibus casibus, censurisque, etiam ipsi reservatis, si sic delegati, ne pro uno quidem casu particulari poterunt id subdelegare alteri. Ratio est, quia, quamvis sic sint à S. Pontifice delegati, & præterea ad universalitatem causarum, unde videantur posse, tamen non ita est, quia voluntas Summi Pontificis limitat concessionem ad personas dumtaxat sic delegatas, quæ limitatio etiam si ex aliis conjecturis non colligeretur; certè haberetur, ex eò, quod ita usurpatum est tot annis. Religiosi enim, quamvis scientissimi suorum privilegiorum, nunquam ausi sunt aliquid subdelegare de sua Jurisdictione absolvendi universaliter ipsis delegata.

7. Idem multò magis dici debet, quando inferiores Ordinarii, vel Prælati Regulares similem potestatem universalem darent alicui subdito, qui casus certè ille esset, quem diximus in Documento Primo. Idemque de Confessoribus deputatis in aliqua domo Religiosorum, neque enim ille subditus, & hi deputati possunt aliquid alteri subdelegare, ut notat *Quintannad.* g.

8. Diana *h* docet, si quando detur hujusmodi potestas ab Episcopo alicui Prælato Regulari, posse hunc subdelegare alium pro aliquo casu peculiari. Verum ego cum *Delugo* *i* puto, nisi aliqua alia verba Episcopus addat significantia dictam potestatem subdelegandi, non esse sententiæ Dianæ acquiescendum, saltem propter dictam praxim in contrarium.

§. X.

De prædicta Delegationis duratione.

1. **E**gimus, qua ratione acquiratur Jurisdictio ad absolvendam, nunc superest,

a Delugo
de pen. d.
19. n. 15.

b Delugo
l. c.

c Delugo
l. c.

d Quintannad.
de pen.
ling. 13.
num. 2.
e Delugo
l. c.

g Quintannad.
l. c. ling. 13.
num. 10.
h Diana.
2. Tr. 17.
miscell. 10.
fol. 53.
i Delugo
de pen. d.
19. n. 16.

perest, ut agamus de ejus duratione, quæ est tractatio proportionaliter communis ad Approbationem, vel ad similes concessiones. Sed nobis otium non est de hac re agere universaliter, cum solum duratio Jurisdictionis, vel Approbationis ad abolendum, quæ dependenter habetur ab Ordinario, seu Prælato, ad nostrum institutum pertineat. Porro tribus modis potest tibi ab ejusmodi Ordinario delegari, seu concedi potestas absolvendi. Primò, absolute. Secundò, ad certum tempus. Tertio, ad tempus incertum.

2. Quoad duos priores facilis est resolutio. Nam prima durat, donec legitime revocetur, & quidem positivo actu revocationis, unde mortuo, vel ab officio amoto concedente, adhuc illa perseverat, & donec successor positivè revocet, quia est gratia facta. Vide omnino infra, ubi dices, an revocatio hæc, sine causa facta ab Episcopo, sit valida. Vide item multa in hac rem infra lib. 8. de Matr. tr. 2. cap. ult. §. 4. & 5.

3. Secunda etiam durabit usque ad tempus, seu terminum præcisè designatum, ut ex se patet; nisi antea pari modo positivè revocetur; Adest tamen hic notandum documentum. Si enim res non est integra, hoc est, si qua confessio bona fide incepta finiri non potuit intra tempus præfixum, sive propter pœnitentis scrupulos, sive ob proximam Confessionem, sive ob aliud rationabile impedimentum, si, inquam, res non est integra, poterit Confessor post dictum tempus prosequi suam operam, etiam cum interpolationibus humano modo solitis, & illum absolvere, ac si esset intra tempus concessum. Ratio est, quia ex eo, quod ceptum est negotium Confessionis tempore habili, radicem in Delegato fixit Jurisdictio, ut loquuntur Jura, ex rationabili voluntate concedentis; quare in illo ea perpetuatur, usque ad complementum negotii. Idem passim docent Sancti Doctores, etiam in simili concessione. Sum. c. ex vi Bullæ Cruciatæ, & Jubilæi, si quando, 13. n. 15. elapsis terminis confessionis, confessio incepta, propter aliquod impedimentum peracta, non potuit. Addidi illud (bona fide) quia persuadere mihi non possum, (si id in fraudem fiat) adesse consensum Superioris ad prædictam Jurisdictionem continuandam, quicquid alii dicant.

4. Nota item cum d. Fagittæ aliisque, d. Fag. 2. si, data Absolutione, recorderis alicujus Eccl. præ peccati mortalis à te, ante Absolutionem commissi, te non posse absolvi ab hoc Sacerdote, à quo jam expiravit omnis potestas absolvendi, cum per Absolutionem, quasi per sententiam datam, ipse jam functus sit officio suæ delegacionis; debebis ergo ejusmodi mortale exponere legitimo Confessario. Et nihilominus te posse absolvi ab oblitis, docet probabiliter ex Decretis Diana p. 11. tr. 8. res. 28. Quia tunc sequens confessio pertinet ad priorem. Verum nota nullo modo posse à commissis de novo post absolutionem, neque seorsim, neque cum prædictis oblitis. Videatur Sanchez & distinctius Delugo, f. quæ nos breviter afferemus g. in Tr. de Casibus Reservatis.

5. Quoad Tertium, quando concessio facta est ad tempus incertum, aliquantò difficilior est decisio. Et quidem ejusmodi concessio duplici solet fieri formula. Primo, per has, vel similes clausulas: *Do tibi facultatem absolvendi, donec revocavero, vel donec aliud ordinavero, vel usque ad aliud, & Tr. de Can. in his quidem formulis videtur ostendi, debere interponi actum voluntatis positivum revocationis, ut Superior concessionem removeat. Quare si actus positivus non interponatur, perseverabit semper. Secundò per has, vel similes: *Do tibi facultatem absolvendi, donec voluero, vel donec mihi placuerit, vel quod idem est, ad meum beneplacitum, & in his formulis videtur ostendi, non debere necessario interponi actum positivum, ut Superior concessionem revocet, sed ea revocabitur eo ipso, quod voluntas, & placitum Superioris non adfuerit, quod poterit esse sine ullo Superioris positivo actu, quando morietur; nam eo mortuo deficit, atque adeò non adest ipsius positiva voluntas, seu beneplacitum.**

6. Jam verò si de prioribus formulis sermonem habeamus; certum est apud omnes, concessionem, datam sub illis formulis, non expirare etiam post mortem concedentis, vel post eum amotum ab officio, sed ut expiret, debere à successore per actum positivum, ut dictum est, revocari. Ratio est, quia si concessio est sub his formulis *donec revocem, vel donec aliud ordinavero, vel usque*

70
usque ad aliud, debet, ut finem habeat concessio, poni hoc aliud, vel debet poni illa ordinatio, vel revocatio: Si ergo non ponatur, finem concessio non habebit. Cum igitur motus concedentis, vel amotio ejusdem ab officio non fit revocatio, nec ordinatio, & c. non expirabit concessio.

7. Si verò loquamur de formulis posterioribus, duæ sunt sententiæ. Altera communior a docet concessionem Jurisdictionis his modis factam, expirare per mortem concedentis, vel per amotionem ab officio. Ratio est, inquit, quia concessio facta per ejusmodi formulas, requirit, ut perseveret continuata volitio, & continuatum beneplacitum concedentis, at post mortem non continuatur volitio; post mortem enim, nec volitio est, nec placitum, nec beneplacitum, & post amotionem ab officio, etiam si adit, adest tamen illegitima, & impotens ad conservandam jurisdictionem, cum is amplius Superior non sit.

Illud concedunt hi Auctores, si concessio sit facta ad beneplacitum Sedis, seu ad beneplacitum Episcopi, non expirare concessionem morte Episcopi, vel ejus amotione ab officio, quia cum dignitas Sedis, & Episcopatus semper maneat, per eam formulam, semper manere gratia, significatur.

8. Altera sententia multorum non minus certè probabilis, quàm præcedens, docet; ejusmodi concessionem his posterioribus formulis concessam, non expirare per mortem concedentis, vel per amotionem ab officio, donec à successore, vel ejus Superiore positivè revocetur. Ratio, quæ simul solvit fundamentum oppositæ sententiæ est: quia, esto illud, *donec voluero, donec mihi placuerit, ad meum beneplacitum*, significet debere permanere volitionem, & beneplacitum concedentis, ut concessio perseveret; tamen jam permanet in casu nostro; eo ipso enim, quod non revocatur ejusmodi voluntas, seu beneplacitum, satis manet habitualiter, & morali modo; dum enim ego non retracto voluntatem aliquid faciendæ, in illa voluntate satis persisto. Cum ergo concedens, qui è vita discessit, vel amotus est ab officio non retractaverit voluntatem, in eadem permanere dicendus est. Unde vides has posteriores formulas

donec voluero, & c.) tandem involvere formulas priores, seu cum illis coincidere, quæ dicebant (donec revocavero, & c.) lege Bordonum, & qui hanc nostram sententiam ex alio capite, quod hic non vacat Regularibus præferim, quando sine causa n. 60. sufficienti Episcopus apponit limitationes dictas (ad beneplacitum, & c.) quod etiam observat Diana, & innuit Delugo.

9. Objicies. In Cap. Si gratiosè, de rescriptis p. 6. Tr. 6. in 6. expressè habetur illud Axioma, *Concessio gratia ad beneplacitum, spirat morte concedentis*. Respondeo. Hoc Axioma multas habet limitationes, quas legere potes apud f. Menochium, & g. Bossium. In ceteras est illa, ut ejusmodi Pronunciatum sit verum in materia ambitiosa, & b restringibili. Dico ergo hoc Capitulum si gratiosè, non esse contra nos, illud enim expressè loquitur solum de materia multum restringibili, nempe de beneficiis vacaturis, quando sci- licet Pontifex concedit alicui gratiam, ut provideatur de Beneficiis, quæ vacabunt pro tempore, quo ipsi Pontifici beneplacitum erit, quæ concessio vult expressè, ut solum intelligatur de Beneficio vacaturo, dum viveret ipse Pontifex: non enim vult præjudicare successoribus, cui competit ferre Beneficia, quæ suo tempore vacant, & idem est in officiis temporalibus.

10. Denique concessa delegatio, seu potestas absolvendi, si à Superiore revocetur legitimè, perit, ut indicatum est, sed debet revocatio intimari ei, cui concessa dicta potestas fuerat. Unde si illi non intimaretur, sive per nuntium ad id destinatum, sive per edictum, licitè, & validè posset ille Sacerdos confessiones excipere, quia donec juridicè ipsi intimetur revocatio potestatis, semper potest probabiliter judicare, nondum sibi ejusmodi potestatem fuisse sublatam, ut ex communi sententia rectè Sanc. i probat. Quod si Superior licentiam revocaret, & item eam suo Delegato intimaret, sed revocatio communitè nesciretur, validè confessiones exciperet Sacerdos, licet illicitè, quia tunc adesset error communis, datus jurisdictionem, ut superius dictum est.